

Šajerc" izhaja vsaki tisk, datiran z dnevom prihodnje nedelje.

Črna velja za Avstrijo: za celo leto 5 kron, za Ogrsko 4 kron 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 7 kron; za drugo inozemstvo se plačnina naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačnina naprej. Posamezne štepe prodajajo po 12 v.

Redništvo in upravnštvo se nahajata v Ptuju, gledališko poslopje šte. 3.

Štajerc

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak tork zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 250 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 40.

V Ptuju, v nedeljo dne 7. oktobra 1917

XVIII. letnik

Avstro-ogrski zunanji ministri o vojni in miru.

C. k. korespondenčni urad poroča iz Bukapešte, da je imel avstro-ogrski zunanji minister ob neki priliki velezanimivi politični govor, kateremu posnemamo v krajši obliki glavnih točk.

Minister grof Czernin pojasnil je najprej krasni vojaški položaj zavezanca. Potem je zapričel govoriti o političnem položaju in je m. dr. dejal: „Milijoni, ki se borijo, bodisi potem v strélskem jarku ali v zaledju, hočejo vedeti, zakaj in za koga se borijo. Pravico imajo izvedeti, za kaj se mir še vedno ni izvršil, čeprav ga hoče celi svet. Mi nečemo trpeti nobenega miru, ki ni pravičnega; pripravljene smo pa tudi, pričeti s mirovnimi pogajanjmi, kadar bodo drugi sovražniki to stališče sporazumnega miru spremenili. S tem so mirovni cilji avstro-ogrške monarhije dovolj jasno označeni. Treba je pa v javnosti povedati, kako se danes nadalje razvijata popolnoma razrušenih evropskih razmer od strani c. in k. vlade sploh nači.

V splošnem je naš program zopetne zadbe novega svetovnega reda v odgovoru na mirovno noto papeža. Ta program je treba torej le izpopolniti. Osrednje sile hočejo v bodoče vsaka oboroženja opustiti, čeprav našle v teh težkih letih edino v svoji vojni sili varstvo proti mnogokratni premoči. Na je spremenila razne nazore. Nauk o obstoječem razpadu monarhije je bil, ki je položaj v Evropi otežil. Ako smo se v vojni kot popolnoma zdravi in enakopravni izkazali, potem sledi iz tega, da smemo računati na popolno razumevanje naših vojnenskih potrebščin v Evropi in da so nade vse, da bi se nas zamoglo silo naša premagati. V trenutku, ko smo dokazali, smo pa tudi v položaju, da v enem z našimi nasprotniki hočeje odložimo in naše prepire potem sodišča mirno uredimo. Evropo se mora odgovorno po tej vojni postaviti na novo mednarodno pravno podlago, ki daje garancije trajnosti. Ta garancija mora biti jamstvo, ne pride več do maščevalne vojne, nobene strani. Naši potomci ne smejo več te take vojne doživeti. Pot k temu pa edino mednarodno razoroženje. Vsi morajo pa pri temu imeti enako pravico na vojo, vodo in zrak. Ali proti vojski kot sredstvu politike se moramo boriti. Ta pot je gotovo težavna in vendar jo bomo morali iti. Velika znota je, da bode svet po tej vojni zopet tam prišel, kjer je l. 1914 nehal; edino oboroženje bi tvorilo gospodarsko razoroženje vseh držav. Že pred vojno so bila vsa bremena pretežka, čeprav Avstro-ogrsko ni stala na potrebni vojaški visočini, ki je vojna presenetila. Med vojno je preje izmarjeno oboroženje izvršila. Ali po vojni bode oboroženje za vse države naravnost

neznosno. Iz teh razmer je le en izhod mogoč, to je splošno mednarodno svetovno razoroženje. Ogrone mornarice nimajo nobenega namena več, ako svetovne države svobodo morja garantirajo. Pozemske armade bi se morale znižati na najnižjo mero, ki jo potrebuje vzdržanje reda. To je mogoče le na mednarodni podlagi. Vsaka država bode morala oddati nekaj od svoje samostojnosti, da zasiguri svetovni mir. To mirovno gibanje se bode seveda le polagoma razvilo; ali naša dolžnost je, da se postavimo na čelo tega gibanja, katerega temeljni principi se bodejo ob sklepanju miru določili.

Drugi temelj je svoboda visokega morja in razoroženje na morju. Ako se to uresniči, odpade vsak temelj za varstvo pokrajin. Ako se uresniči mednarodno razoroženje, potem odpade vsaka potreba pokrajinskega varstva. V tem slučaju zamoremo opustiti povečanja avstro-ogrške monarhije, seveda, ako bi tudi sovražnik naše lastne pokrajine popolnoma izpraznil.

Četrty temeljni nauk je prostost za gospodarsko delovanje in brezpogojno preprenje bodoče gospodarske vojne. Predno sklenemo mir, moramo imeti gotovost, da so naši današnji nasprotniki misel o gospodarski vojni opustili.

S tem načelom se strinja tudi Nemčija. Naši nasprotniki pa ne. Ali sila države ne leži v močnih besedah njenih vodilnih mož, marveč naravnost v nasprotju z njimi. Mi ne iščemo svoje moč v velikih besedah, mi jo iščemo v sili naših slavnih armad, v trdnosti naših zvez, v vztrajnosti našega zaledja in v razumnosti naših vojnih ciljev. In ker ne zahtevamo nobenih utopij, ker v vsak meščan monarhije, na bojišču in doma, zakaj se bori, zato smo si tudi gotovi, da dosežemo svoj cilj. Nasse ne more pripogniti, nasse ne more uničiti. V zavesti svoje sile in v popolni jasnosti, kaj hočemo doseči, hodimo svojo pot.

Ako nas naši sovražniki prisilijo, da nadaljujemo vojno, potem bomo prisiljeni, da svoj program revidiramo in od naše strani povračilo zahtevamo. Govorim tako, ker sem prepričan, da bi se na sedanjem temelju svetovni mir lahko uresničil. Pri nadaljevanju vojne pa si obdržimo prostoro k o. Popolnoma prepričan sem, da bomo v enem letu še mnogo ugodnejše stali, kakor danes; ali smatral bi za zločin, ako bi katerikoli materijalni ali teritorijalni dobički to vojno le za en dan podaljšali, brez da bi to zahtevala integriteta monarhije in varstvo bodočnosti. Edino iz tega razloga sem za sporazum in mir.

Ako naši sovražniki nočejo slišati, ako nas silijo, da to pobijanje nadaljujemo, potem si obdržimo revizijo svojega programa in prostost naših pogojev. Nisem preveč optimističen glede volje entente, da se sklene na zgorajšni podlagi sporazumni mir. Ogrona večina celega sveta hoče ta spora-

zumni mir; ali nekateri posamezniki ga preprečajo s hladnim srecem in mirnimi živci. Mi bomo v tem slučaju svojo pot naprej korakali. Vemo, da zamoremo izdržati na bojišču in v zaledju. Nikdar nismo bili majhni v preteklih težkih urah in nikdar prevzetni v zmagi. Naša ura bode prišla in z njo sigurno jamstvo prostega, mirnega razvoja Avstro-Ogrske. —

Tako je govoril naš zunanji minister. Dokazal je v tem govoru na resnesebični in očitni način, da Avstro-Ogrska in Nemčija nista proti miru, da želita mir, čeprav si seveda ne pustita oropati svoje pravice do življenja in bodočnosti. Vsak dan nadaljevanja vojne je zločin naših sovražnikov. Sedaj smo nekako v zadnjem hipu svoje potrpežljivosti! Naša zahteva je, kakor je bila v začetku te nesrečne vojne: kar je naše, mora naše ostati! Mi smo proti vsakemu nasilju, proti vsakemu zatiranju človeških pravic. Ali ravno zato si tudi ne pustimo vzeti pravice do lastne domovine, — si ne pustimo vzeti prekrasno našo Avstrijo! Zemlja naša mora biti naša! Noben Srb, noben Rus, Italijan ali drugi sovražnik ne sme gospodariti na avstrijski zemlji! Mir — vsi želimo mir, pa ne mir suženjstva, marveč mir svobodne, proste, srečne Avstrije!

Svetovna vojska.

Avstrijsko uradno poročilo od četrtka.

K.-B. Dunaj, 27. septembra. Uradno se danes razglašalo:

Vzhodno bojišče. V pokrajini vzhodno od Radaveca se je sovražni artillerijski ogenj mestoma ožil.

Italijansko bojišče. Pri armadni skupini Boroevič se je po naših letalcih in odpornem ognju tri sovražne letalce sestrelilo. V pokrajini Tonale prišlo so pogorske naše čete za sovražno fronto, razstrelile tam dve železnici na vrh, uničile več skladišč in se vrnile brez izgub z vjetimi.

Šef generalštaba.

Angleški naval vstavljen.

Nemško uradno poročilo od četrtka.

K.-B. Berlin, 27. septembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Bitka v Flandriji je včeraj divjala nepretrgano od ranega jutra do globoko v noč. V malih bojih se je nadaljevala do jutra. Zopet je v boju izkušena 4. armada angleškemu navalu kljubovala. Uspeh dneva je naš. Bobenski ogenj nezaslišane sile je pričel napade. Za steno prahu in dima prodirala je angleška infanterija med Maugeacre in Hollebeke, spremljana od pancerskih avtomobilov. Na obeh straneh Langenmarcka večkrat naskakujoči sovražnik bil je vedno v ognju in bližinskem boju odbit.

Od pokrajine vzhodno od St. Juliena do ceste Menin-Ypern posrečil se je Angležem do 1 km globočine v lom v našo odporno cono, v kateri so se potem ljuti, menjajoči se boji čez dan odigrali. S preložitvijo svojega artiljerijskega utinka skušal je sovražnik uporabo naših rezerv vstaviti. Železna volja naših regimentov napravila si je pot skozi silo ognja. Nasprotnik je bil v svežem naskoku na mnogih točkah nazaj vržen. Posebno trdovratno se je borilo na od Zonebecke zapadno vodečih cestah in zvečer za Gheinvelt. Vas je ostala v naši lasti. Bolj južno do kanala Comines-Ypern razbili so se opetovani napadi Angležev brez uspeha in z velikimi izgubami. Sovražnik do sledj svojih napadov ni ponovil. Najmanjše 12 angleških divizij se je v tej fronti uporabilo; pa moči našega odpora niso razrušile. Pri obstreljevanju od Ostende je bilo 14 Belgijcev ubitih in 27 težko ranjenih. Sestrelili smo 17 sovražnih letal.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od petka.

K.-B. Dunaj, 28. septembra. Uradno se danes razglša:

Ob tirolski fronti mestoma povišano bojno delovanje.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od petka.

K.-B. Berlin, 28. septembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Na bojni fronti v Flandriji se je do opoldne ognjeni boj zopet povišal. Zvečer je ležal bobenski ogenj na pokrajini vzhodno od Yperna. Tam so pričeli Angleži z močnimi delnimi napadi, bili pa z ognjem in v bližinskem boju nazaj vrženi. Na poti Ypern-Paschendaele sedi sovražnik še na nekaterih odprtinah naše frontne črte.

Makedonska fronta. Poizvedovalne praske v dolini Skumbi in Strume. Močnejši ogenj le v dolini Monastira in južno-zapadno od jezera Doiran.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od sobote.

K.-B. Dunaj, 29. septembra. Uradno se danes razglša:

Italijansko bojišče. Na severni strani Monta San Gabriele se je bojno delovanje znatno oživelo. Ob Chiese v Judikarijah bili so napadajoči Italijani od naših varstvenih čet nazaj vrženi.

Šef generalštaba.

Zračni boj na jugu.

K.-B. Dunaj, 29. septembra. Uradno se danes razglša:

V odgovor na napad, katerega je izvršila neka sovražna zračna ladja dne 18. t. zvečer proti Lussinpiccolu, brez da bi napravila le najmanjše škode, obiskal je dne 27. t. zvečer en oddelek naših pomorskih letal naprave zračnih ladij od Jesi pri Anconi, ki so bile že v septembru 1916 od nas uničene, od nasprotnika pa zopet v obrat postavljene. Tudi tokrat so imeli naši letalci polni uspeh. Zadelo so letalni hangar. V njim nahajajoča se letalna ladja eksplodirala je s 150 m visokim plamenom. Razstrelbo so ostala letala do 20 morskih milj daleč opazovala. Vsa naša letala so se nepoškodovana vrnila. Neki v istem času vprizorjeni napad sovražnih letal na okolico Pole in Parenza ostal je brez vsacega uspeha. Dne 28. t. dopoldne obmetala so sovražna letala v južni Adriji eno naših pomorskih bolnišničnih ladij,

ki je imela vse tozadavne znake, brezuspešno z bombami.

Mornariško poveljstvo.

Zopetni zračni napadi na Anglijo.

Nemško uradno poročilo od sobote.

K.-B. Berlin, 29. septembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Ljutemu bobenskemu ognju sledili so le pri Zonebecke angleški delni napadi; bili so zavrnjeni. Na poti Ypern-Poschendaele bil je sovražnik iz črte odprt, ki jo je tam še držal, vržen. Ob Yseri pripeljali so naši poizvedovalci belgijske vjete. — Armada nemškega prestolonaslednika. Ob Maasi so napadi naših čet v prednjem polju, ki so peljali v francoske postojanke, imeli polni uspeh. — London in več krajev na južnem obrežju Anglije bilo je od naših letalcev z bombami obmetano.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Poizvedovalna podjetja severno Düne, južno od Lucka in ob Zbruczu. — Armada Mackensen. Ruski oddelki, ki so prišli v čolnih čez Seret in reko sv. Jurja, bili so s hitrim protisunkom prepodeni.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Italijanski brezuspešni napadi.

Avstrijsko uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 30. septembra. Uradno se danes razglša:

Italijansko bojišče. Južni del visoke planote od Bainsizza-Sy. Duha in Monte San Gabriele postala sta včeraj zopet prizorišče ljutih bojev. Italijani niso nikjer predrl.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Berlin, 30. septembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. V Flandriji bil je artiljerijski boj ob obrežju in zvečer ob Yseri do kanala Comines-Ypern močan. Prodirajoči angleški poizvedovalni oddelki bili so na večih krajih zavrnjeni. Pred Verdunom je bilo, razven neznanega povišanja ognja, bojno delovanje zmerno. Naši letalci napadli so zopet naprave in skladišča v Londonu, potem Ramsgate, Sherneß in Margate. Učinek bomb se je spoznal na požarih. Letala so se vsa nepoškodovana vrnila.

Makedonska fronta. Med jezerom Oehrida in Cerno je bil ogenj živahnejši nego drugače.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od ponedeljka.

K.-B. Dunaj, 1. oktobra. Uradno se danes razglša:

Italijansko bojišče. Ob Sočini fronti so opesali italijanski infaanterijski napadi. Pri Podlaku na visočini Bainsizza bil je en sovražni sunek v kali zadušen. Artiljerijski boji trajajo v okolihu Monta San Gabriele in severno-vzhodno od njega nezmanjšano naprej.

Šef generalštaba.

Uspehi naših letalcev na jugu.

K.-B. Dunaj, 1. oktobra. Uradno se danes razglša:

Na večer dne 27. septembra so naša pomorska letala letalno postajo Brindisi in

v tem pristanišču ležeče torpedne ladje ter podmorske čolne uničujoče z bombami obmetala. Kakor se je opazilo, bila je ena skupina razruševalcev dvakrat z bombami težko zadeta in tudi ostali cilji so bili dobro zadeti. Poročanemu uspešnemu podjetju proti italijanskim letalnim napravam od Jesi z dne 27. p. m. sledil je dne 29. p. m. zvečer istim uspehom kronani napad naših pomorskih letalcev proti balonskem poslojpu v Ferrari, katerega žrtev je zopet eno letalo postalo, ker je bilo od bomb zadeto in je v velikanskim plamenom zgorelo. Isti večer se je tudi fabrične naprave od Ponte Lagocuro učinkujoče z bombami obmetalo. — Sovražnik ponovil je dne 28. in 29. zvečer svoje letalne napade na Polo, ki niso prazno zročili nobene opombe vredne škode vojaških ali zasebne nature. Dva mornarja sta bila ranjena. Eno italijansko letalo se je dne 28. pr. m. od naših letalcev v zračnem boju na morjem goreče sestrelilo. Letalca, dva italijanska lajtnanta, sta mrtva.

Mornariško poveljstvo.

Nemško uradno poročilo od ponedeljka.

K.-B. Berlin, 1. oktobra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. V Flandriji živahni artiljerijski boj. Angleški in francoski letalci so v zadnjem času v belgijskem ozemlju z metanjem bomb znatno škodo prazročili. Napadi so zahtevali med civilnim pobivalstvom veliko število žrtev. — Armada nemškega prestolonaslednika. Naši letalci so metali zopet na vojaške zgradbe in skladišča v notranjem Londonu bombe. Mno goštevilo bomb označili so ta napad kot posebno učinkujoč. Druga letala so napadla Margate in Dover. Vsa letala so se nepoškodovana vrnila. Včeraj smo sestrelili 14 sovražnih letal.

Vzhodno bojišče. Krajevni infaanterijski boji so povzročili v posameznih oddelkih mimogredočo povišanje ognja.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od točka.

K.-B. Dunaj, 2. oktobra. Uradno se danes razglša:

Na vseh bojiščih je položaj nespremenjen.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od točka.

K.-B. Berlin, 2. oktobra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. V sredini flandrijske fronte je bil artiljerijski boj močan, med Langemarkom in Hollebeke se je večkrat do bobenskega ognja povišal. Zjutraj odvrzle so naše naskočne čete Angležem od gozdu Poligon okoli 500 metrov globoko bojno ozemlje, ki so ga obdržale proti večkratnim močnim protinapadom. Razven znatnih krvavih izgub pustil nam je sovražnik tudi vjete. — Armada nemškega prestolonaslednika. Severno-vzhodno od Soissons se je bojno delovanje artiljerije povečalo. Pred Verdunom je bil ognjeni boj v naključju na neko uspešno podjetje na vzhodnem obrežju Maase živahen. Pri Bezonvauxu vdrla so zjutraj infaanterijske napadalne čete s pionirji do zadnjih črt francoske postojanke, uničile tankovske naprave in so se po povelju z več kot 100 vjetimi v lastno postojanko vrnila.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Vojna na morju.

Pomorski boj na flandrijskem obrežju.

W.-B. Berlin, 27. septembra. Dne 27. t. imeli so naši torpedni čolni ob fla

nijskem obrežju ognjeni boj s sovražnimi kruševalci in letali. V poteku boja bilo je sovražno letalo sestreljeno in posadka, angleška oficirja, vjeta. Naši torpedni čolni so imeli nobenih izgub.

Šef admiralnega štaba mornarice.

26.000 ton potopljenih.

W.B. Berlin, 27. septembra. Od naših podmorskih čolnov se je na severnem baltičnem zopet 26.000 brutto-register-ton potopilo. Med potopljenimi ladjami nahajali so se oboroženi angleški parnik „Rollesby“ (3955 ton) in dva neznana oborožena angleška parnika, eden od 10.000 ton, podoben „Winifredian“.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Potopljeno!

W.B. Berlin, 27. septembra. V Kanalu in Severnem morju so naši podmorski čolni zopet 4 parnike, 2 jadernici in eno ribiško ladjo potopili.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Izgube na sovražnih vojnih parnikih.

W.B. Berlin, 28. septembra. Izgube na vojnih parnikih naših sovražnikov v prvih šestih letih znašajo: Angleške skupne izgube okroglo 101.000 ton, francoske skupne izgube okroglo 71.810 ton, italijanske skupne izgube okroglo 76.450 ton, japonske skupne izgube 23.885 ton, izgube Združenih držav severne Amerike ena pararovana križarka od 6600 ton in en podmorski čoln od 126 ton.

22.000 ton potopljenih.

W.B. Berlin, 29. septembra. V zatvoru okolišu Anglije se je vsled delovanja naših podmorskih čolnov zopet 22.000 brutto-register-ton potopilo.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Pomorski boj.

W.B. Berlin, 30. septembra. Dne 28. septembra zjutraj zadelo je nekaj naših torpednih čolnov na neki patroljski vožnji pred andrijskim obrežjem na močnejše število sovražnih kruševalcev, ki se jih je zelo pod ogenj. Tekom boja se je na enem kruševalcu močno razstrelbo opazovalo. Naši čolni niso bili poškodovani. — Novi uspehi podmorskih čolnov v Kanalu in Atlantskem oceanu: 4 parniki, 8 jadernic, ena ribiška ladja.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Potopljeni!

W.B. Berlin, 25. september. Novi uspehi podmorskih čolnov v Kanalu in Atlantskem oceanu: 2 parnika, 4 ladje na jadre, 1 ribiška ladja ter en veliki, oboroženi, od razkruševalcev zavarovani parnik; nadalje francoski parnik „Alesia“ (5144 ton) in 4 angleške jadernice ter 1 francoska ribiška ladja.

Zračni napad na Anglijo.

W.B. Berlin, 25. septembra. V noči na 25. t. napadlo je močno pomorsko letalno odredništvo z vidno dobrim uspehom utrjene prostore, vojaške in industrijske naprave ob Scarboroughu ter v pokrajini med Scarboroughom in Boltonom. Opazilo se je mnogoštevilno požarov in podirajočih se poplji. Vsa letala so se v kljub sovražnemu odporu s pozemeljskimi in pomorskimi bojnimi silami brez škode in izgube vrnila.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Politični utrinki.

Nemški kancler o belgijskem vprašanju.

K.-B. Berlin, 28. septembra. V glavnem odseku državnega zbora je govoril državni kancler dr. Michaelis. Opozarjal je, da so razmere Nemčije nasproti nevtralcem zadovoljive. Nečuvni napori sovražnega huj-

skajočega časopisja ne motijo razmer. Zelo obžalujemo, ker vsled gospodarske vojske sporazuma nevtralcu toliko trpe. Pripravljene smo, da oskrbujemo nevtralce. — O Franciji in Italiji. Gospodarske in finančne razmere Francije se hitro množe, še bolj se čuti gospodarska beda v zvezi z notranje-političnimi težavami v Italiji. — Na Angleškem neizprosno vpliva podmorska vojska. Le vabljiva nada na spor med nami povzroča, da se vodilni angleški državniški se drže vojnih smotrov ali da vsaj napovedujejo take cilje, ki so popolnoma nezdružljivi s političnimi in z gospodarskimi življenskimi potrebščinami Nemčije. — V Združenih državah dela vlada z vsemi sredstvi, tudi z nečuvnim nasilstvom, da vspodobi veselje do vojaštva, ki ga do zdaj v najširših krogih ni. Napovedani nastop vojaških sil Združenih držav mirno in zaupljivo pričakujemo. — V Rusiji se bore s težko gospodarsko krizo; posebno transportna sredstva v nobeni meri niso kos stavljenim nalogam. — Glede na noto sv. Očeta je rekel kancler: Nemško noto so sprejeli naši prijatelji in zavezniki z odobravanjem; večina naših sovražnikov je pa očitno v zadregi. Teško razumemo, kako bi mogel poznavalec mednarodnega položaja in mednarodnih običajev kdaj misliti, da bi podali enostransko izjavo glede na rešitev tako važnih vprašanj, ki so v nezdružljivi zvezi z vsemi vprašanji, o katerih se bo moralo razpravljati pri morebitnih mirovniških pogajanjih tako, da bi ne bilo nam ugodno. Vsaka taka izjava bi zdaj le zmedla in bi škodovala nemškimi koristim. Približali bi se ne bili niti za en korak miru in bi bili gotovo vojsko le podaljšali. Za zdaj moram odkloniti, da natančno opišem naše posredovalce. — Glede na Wilsonov odgovor na noto sv. Očeta je rekel kancler: Wilsonov poizkus, da bi sejal med narodom in vlado Nemčije spor, nima nade, da bi uspel. Nota je dosegla nasprotno, kar je nameravala. Strnila nas je močnejše v trdi volji, da kljubujemo vsakemu tujemu vmešavanju odločno in krepko.

Smrt jugoslovenskega veleizdejca v tujini.

V Londonu je bivši hrvatsko-srbski deželni poslanec Franjo Supilo, baje v stanju duševne zmedenosti, umrl. Mož je bil srbofilski vodja do strasti; ob začetku vojne je pobegnil z drugimi svojih „jugoslovenskih“ somišljenikov v sovražno inozemstvo, da bi tam čakal na razsul Avstrije. Pa tega razsula ni doživel. Italijanski do skrajnosti protiavstrijski list „Corriere della Sera“ piše, da je bil Supilo „eden najboljših prijateljev Italije med Jugoslovani“. Bil je ravno mož, ki je pozabil svojo domovino, deloval za sovražnike in umrl kot — veleizdajalec!

Češki duhovnik proti Avstriji in proti papežu.

V državni zbornici je govoril češki katoliški duhovnik poslanec Zahradnik, govoril pa — proti mišljenju avstrijskih patriotov in celo proti poglavarju katoličanov, svetemu Očetu papežu. Vseslovanski duhovnikom je torej vse ednako: avstrijska misel, katoliška vera, to jim je postranska stvar. Kakor je slovensko-klerikalni list „Slovenec“ svoj čas podpiral srbske divjake, ki so v Albaniji morili katoliške duhovnike, tako delajo i sedaj politični vseslovanski popi... Dunajska „Reichspost“, ki je osrednjo glasilo avstrijskih katoličanov, piše o nastopu češkega duhovnika poslanca Zahradnika tako-le: „Poslanec Zahradnik, katerega žaljive besede ne morejo doseči zvišeno osebo papeža, je katoliški redovni duhovnik in stoji na čelu nekega češkega premonstratencovskega samostana. On je vodja češke agrarne stranke, v katere organizaciji deluje veliko število duhovnikov kot temelji stranke. Posl. Zahradnik je po starem taboritskem načinu husitsko pesen zapričel, ki kaže, kako globoko se je češki radikalizem v češkem ljudstvu, ja celo v češkem duhovništvu razširil in kakšne zmešnjave zamore povzročiti ta radikalna blaznost. Češki socialni demokrat Nemeč je danes papežu zahvalo za

njegovo mirovno noto izrazil — češki duhovnik Zahradnik pa je dvignil svojo roko proti svetemu Očetu kot pospeševalju miru“.

In pri nas? Slovensko-klerikalni politikujoči duhovniki so vredni Zahradnika. Tudi oni bi se uprli svetemu Očetu, ako bi ta ne podpiral vseslovanske cilje. Ljubljanski dr. Jeglič je mož istega kalibra, kakor Zahradnik. Vsem političnim vseslovanskim huj-skačem se ravno ne gre za katoliško vero, ne za avstrijsko domovino, marveč edino za nadvlado njih panslavistične hujskarje. To pa si je treba za vso bodočnost zapomniti!

Državni proračun.

Dunaj, 26. septembra. Finančni minister Wimmer je danes predložil poslanski zbornici finančni zakon in državni proračun že od 1. julija 1917 za tekoče upravno leto 1917/18. Proračun upošteva pri izdatkih in dohodkih neredne razmere vojnega časa in sloni na spoznanju, da bodo te razmere trajale še celo leto. Državni izdatki so proračunjeni na 22.169 milijonov kron; izmed teh je 5360 milijonov trajnih izdatkov in 16.809 milijonov prehodnih. Med trajnimi izdatki so obresti vseh doslej najetih vojnih dolgov v znesku 1702 milijonov kron. Med mimoidočimi po vojni povzročenimi izdatki so: kvotni prispevki Avstrije za mobilizirano oboroženo silo 12 milijard, za vojne poškodovance in vojne begunce 338 milijonov, za podpore 3432 milijonov, za splošne vojnopomožne uredbe, zlasti prehrano ubožnih slojev 235 milijonov, za državne nastavljenice, duhovnike in delavce državnih obratov na draginskih dokladah 572 milijonov, za obnovitev vojnih pokrajin brez državno-kreditnih garancij 232 milijonov. Državni dohodki so proračunani: 3890 milijonov kot trajni dohodek in 304 milijone kot mimoidoč dohodek največ iz davka o vojnih dobičkih. Trajni dohodki izvirajo: 667 milijonov iz direktnih davkov, 102 milijonov iz carin, 353 milijonov iz užitninskih davkov, 456 milijonov iz pristojbin, 649 milijonov iz monopolov in 1560 milijonov iz podjetij. Ostanek 93 milijonov izvira iz upravnih dohodkov. Posledica mnogoštevilnih zvišanj davkov in pristojbin je znatno povečanje vseh dohodkov v primeru z zadnjim mirovnim letom 1913 izveniši upravne davke. Prodnicijske omejitve industrije, katere izdelki so podvrženi užitnini, so slabo vplivale na dohodek in užitnino. Nasproti znatno večjim dohodkom iz monopolov z drž. obratov stoji povišanje izdatkov. Skupni primanjkljaj znaša 17.975 milijonov kron. Vlada zahteva dovoljenja, da za pokritje tega primanjkljaja najame 18.000 milijonov kron posojila. V ta znesek je vže vstetil v budgetnem provizoriju zaprosenih 6000 milijonov. Iz pojasnil, dodanih finančnemu zakonu, je razvidno, da so zgolj vojaški izdatki za vojno pokritje znašali v prvih treh letih vojne 27.293 milijonov kron. Za tekoče četrtotno vojno leto se računa, da bodo ti stroški znašali 12.000 milijonov kron.

Kaj je z Rusijo?

Zmešnjave na Ruskem postajajo vedno večje. Dosedanja vlada Angležem prodanega Kerenskega se zamore obdržati le z največjim nasiljem. Povsod pa se ji upirajo važne skupine ljudstva in armade. Povsod se ravno pojavlja želja po miru, ki bi edino zamogla Rusijo polagoma zopet v red spraviti. Posamezne narodnosti so nezadovoljne, ker čutijo potrebo lastnega razvika in se nočejo več pripogniti ruskemu nasilju. V armadi živi duh upora, kajti vojaštvo čuti prav dobro, da je le žrtev angleškemu imperijalizmu. Zato se vojaštvo v prvi vrsti ogreva za čimprejši konec vojne, ki ne more Rusiji nikdar prinesiti od carske vlade zaželjene cilje. Ni čuda, da se je n. pr. ruska mornarica izjavila za takojšnji mir, ker nima nobenega upanja več, da bi premagala osrednje države. Močna pa je na Ruskem tudi struja, ki je sovražna sedanji republiku in ki hoče zopet uresničiti carjevo državo. Tudi ta struja je miroljubna in

se je naveličala grozovite te vojne. Največji nasprotniki proti nadaljevanju vojne pa so vsekakor brezobzirni socialisti Leninove vrste, ki sedaj seveda še nimajo veljave, katerih vpliv pa raste z vsakim dnevom. Tako tvori sedanja Rusija pravi peklenški kotelj najstrastnejših zmešnjav. Vsa prorokovanja nam sovražnih listov, da bode Rusija zopet pričela z napadi in s splošno ofenzivo, so prazne besede. Kajti složnosti in edinosti, iz sloge izvirajoče krepkosti primanjkuje na Ruskem. Doma imajo Rusi dovolj opravila, tako, da je vsak napad večjega pomena izključen. Morda bode zločinski Kerenski še enkrat poslal svoje množice v ogenj naših in nemških strojnih pušk, da poveča hekatombe ruskih žrtev za angleške cilje. Ali do odločilnega udara Rusija danes ne more priti, ker ji primanjkuje notranje energije. Za nas in naše zaveznike je to vsekakor ugodno. Vojna dokazuje ravno vedno natančneje, da smo mi in naši zavezniki nepremagljivi, ker se borimo za stvar pravičnosti! Ko bi bila Rusija to preje izpoznala, bi se nikdar ne prodala angleški požrešnosti. V tej vojni ni Rusija izgubila samo bitke, marveč izgubila je tudi svojo bodočnost. Kajti Japonce preži in deluje nato, da bi ji vsak vpliv na vzvodu odvzel in da bi iz vojne v Evropi kolikor mogoče dobička za-se pridobil. Prejalislej bode prišlo vsled tega zopet do konflikta med Japonko in Rusijo. Anglija seveda Rusom ne bode nikdar pomagala, ker ima sama azijske interese, ki so nasprotni onim Rusije. Zato je bodočnost Rusije žalostna in temna.

Izpred sodišča.

Tri leta ječe zaradi ponarejanja krušnih kart.

Halle, 1. oktobra. Na Nemškem morajo bogatini in reveži ednakomerno težave vojne prenašati. Zato se pa tudi prepredenje tozadnih oblastvenih odredb najstrožje kaznuje. Tako je porotna sodnja v Halle obsodila berlinska delavca Franca Korus in Karla Grefling vsacega na tri leta ječe in 5 let izgube časti, ker sta v Museburgu krušne karte v večji množini ponarejala in tovarniškim delavcem prodajala.

Stroga kazen zaradi surovosti.

Berlin, 1. oktobra. Trgovcu s premogom Lojzu Loebell v Berlinu je urad zoper vojno odušstvo malo kupčijo prepovedal, ker se je kot prodajalec nesposobno proti kupcem obnašal. Tudi pri nas bilo bi treba, da se gotovim prodajalcem na postavni način privzgoji malo več uljudnosti napram občinstvu.

Vojaški sleparji.

Dunaj, 28. septembra. Več tednov sem se je vršila pred tukajšno vojaško sodnijo obravnava zoper celo vrsto višjih vojaških uradnikov, ki so v svoji službi izvršili ogromne lumparije in sleparstva. Danes je padla v tej razpravi sodba. Obsojeni so bili nadoskrbnik Leinweber na 12 let, oficijal Kobes na 10, oficijal Matijašek na 6, nadoficijal Szutka na 5 let, oficijal Reich na 6 mesecev, oskrbnik Götzlinger na 8 mesecev težke ječe; nadalje nadoskrbnik Makarius in enoletni prostovoljec Mucha vsak na 6 mesecev ječe. Pri zadnjih starih obtoženceh je kazen že s preiskovalnim zaporom prestana. Vsem se je odreklo tudi šaržo vojaških uradnikov in vsa odlikovanja. Konfiscirana denarna darila, ki so jih obtoženci od raznih vojnih dobaviteljev dobivali, pripadejo državi. Branitelji obtožencev so vložili ničnostno pritožbo, ki bržkone seveda ne bode mnogo pomagala. Cela razprava je dokaz, da v gotovih slojih še vedno vlada naravnost neoprijemljiva korupcija. Proti tej pomaga seveda edino največja strogost!

Mariborsko porotno sodišče.

Maribor, 1. oktobra. Priprave za zopetni pričetek porotniških razprav so se že pričele. Kot eno prvih razprav pride pred porotno sodnijo obtožba zaradi zahrbtnega umo-

ra soproge in poskušenege umora sorodnika. V ranem jutru dne 8. maja t. l. prišla je namreč vžitkarica Marija Richterič k hiši gostilničarke Topolnik v Cogovce (okraj sv. Lenart sl. gor.); našla je hišo odprto in v spalnici Marijo Topolnik ter njeno 14-letno, iz prvega zakona prevzeto hčerko Skolastiko Elbl, ležeči v svoji krvi v postelji. Mati je bila že mrtva. Hčerka je bila nezavestna, ali zamoglo se jo je pri življenju odbržati. Obe ste imeli težke rane na glavah. V predhišju je stala krvava sekira, na kateri se je našlo še lase umorjene gostilničarke. Od morilca se ni imelo začetkoma nobenega sledu. Pozneje pa se je na podlagi poizvedb orožnikov soproga umorjene gostilničarke, Antona Topolnik, aretiralo in okrožni sodniji izročilo. Pri svoji aretaciji je Topolnik zločin tajil; priznal je edino, da se je zopet s svojo soprogo skregal; potem pa je baje šel v svojo spalnico. Zjutraj je šel od svoje hiše, brez da bi vedel, kaj se je v spalnici z njegovo ženo in hčerko zgodilo. — Preiskava in porotniška razprava bosta dognali, koliko je na tem izgovoru resničnega.

Stroga kazen zaradi trpinčenja živali.

Bern, 26. septembra. Hudo kaznovan je bil kmetovalec Emil Lüdi iz Alkendorfa. Mož je v svojem hlevu nekega konja na naravnost grozoviti način z gnojnimi vilami mučil in pretepaval. Švicarski sodniki so ga obsodili na 20 dni zapora in 75 frankov denarne globe; poleg tega mu je prepovedano za 6 mesecev, obiskovati gostilno. Državi pa mora plačati 95 frankov stroškov. Vsa čast pred takimi sodniki! Kajti kdor žival trpinči, zasluži isto za svojo osebo.

Proti veleizdajcem!

Sarajevo, 1. oktobra. „Hrvatski Dnevnik“ javlja: Dne 18. pr. m. je bila razglašena razsodba v tretjem veleizdajniškem procesu v Sarajevu in so bili obsojeni Radomir Novaković na smrt, pop (duhovnik) Radomir Blažić na 10 let, Milovan Stojković in Aleksa Gjurković na 8 let, Cvijan Cvetković in J. Angić na 6 let, Perko Marković na 4 leta, Milovan Jarić na 4 in pol leta, Nikola Vranić na 1 in pol leta, Nikola Batinić na 5 mesecev. Ostalih 20 obtožencev je bilo oproščenih, med njimi tudi Gjurjo Ostović in Sava Ljubibratić, ki sta bila pri procesu v Banjaluki obsojena, katerih sodba pa tedaj ni bila potrjena in sta bila zdaj postavljena novič pred sodišče. Pri takih razmerah se dobi še vedno ljudi, ki trdijo, da ni bilo pred vojno in da jih tudi sedaj ni srbskih veleizdajcev.

Gospodarske.

Uporaba krompirjeve in repne cime.

Pri sedanji pičlosti živinske krme je treba opozoriti na dvoje krmil, kateri se zelo lahko pokvarita, ako se z njima krivo ravna, to sta namreč krompirjeva cima (krompirjevka) in repna cima (repno perje). V prejšnjih letih sta se obvarovali ti krmili pogube z umetnim sušenjem na sušilnikih. Letos je radi pomanjkanja premoga tako sušenje (konzerviranje) nemogoče. Potrebno je tedaj, da podamo kratko navodilo o konzerviranju, po katerem se lahko vsaki kmetovalec ravna. Repna cima vseh vrst kakor tudi perje in glave sladkorne repe se zamorejo pokrmiti sveže. Treba jih je le pred krmiljenjem dobro osušiti zemlji. Tudi se ne sme pokladati živini v preobilnih množinah teh krmil, ker se sicer lahko pojavi driska. Ker se pa navadno vsa cima sveža pokrmiti ne more, obvaruje se ostali del teh krmil najpripravnejše spridenja z vkisavanjem. Jama, v kateri se kisa, naj bo nepremočljiva; cima in glave se morajo dobro vlačiti in zemlja, ki vphana živila pokriva, mora biti zadostno težka in ne sme imeti razpoklin. Ako se cima in glave vkisavajo v kupih, bodi podlaga kolikor mogoče nepremočljiva in pokrivača zemlja težka in brez razpok. Izrečno se opozarja, da se sme prodajati repna cima z repnimi glavami vred le neposredno porabljalcem, ali centrali za krmila ali deželnemu mestu za krmila (odredba z dne 6. februarja 1917, drž. zak. št. 51). Svežo krompirjevko pokrmiti se že radi tega ne priporoča, ker se ne morejo zadostno razviti gomolji, ako se prezgodaj odzvamc cima, in ker ima sveža cima v sebi škodljivih snovi. Navadno se jemlje krompirjevka še le pri izkopavanju krompirja, ko je že osušena, dostikrat pa tudi že plesniva ali gnila. Da bi se pa dobila dobra krma, bi se lahko požela cima nekaj dni pred izkopa-

vanjem, ne da bi to škodilo gomoljem. Ako je vreme ugodno, suši se lahko krompirjevka na drohjih in enakih pripravah (kakor detelja). Jemlje se naj le čisto zdrava cima, kar je letos lahko mogoče, ker so se letos cime boleznij le redkoma pojavljale. Med sušenjem se krompirjevka od deža ali rove ne sme premočiti. Pri spravljanju posušene krompirjevke se naj pazi, da se ne izgubi listje, ki ima največ redilnih snovi. Sigurneje kakor s sušenjem se obvaruje krompirjeva cima spridenja z vkisavanjem, toda ni je lahko same vkisati, ker je žilava. Vsekako se naj vkisava le sveža krompirjevka. Mora se sesečkati in potem zelo trdno vlačiti ali s kobji ali voči optetati. V kotih in ob stenah vkisalne jame je najboljša cimo zaphati s težkimi zabijači. Težavnost je delo, ako se vkisava krompirjeva cima. Veliko lažje in boljše je, ako se repa in krompir istočasno spravlja, da se repna cima in krompirjevka vkisavata skupno. Lahko se oba dela zmešata ali se pa poklada spodaj krompirjevka in na to repna cima. Tako mešanica se lažje vlačiti in ta kisela krma ima prednost, da je krompirjeva cima manj žilava, lažje porabna in okusnejša. Na enak način kakor z repno cimo se da vkisati skupno krompirjevka tudi z repnimi režnji. Pri tej priliki se tudi opozarja, da marsikatero druge manj vredne tvarine, kakor koruznica, koruzni stroki, bobovka itd., postanejo mehkeje in za živino okusnejše, ako se primerno sečečkajo in skupno vkisajo z repno cimo ali repnimi režnji. Na krompirjevo suho krmo je treba živino počasi navaditi. Pripravna je za govedo in ovce, za silo se pa tudi porablja za konje. Krompirjeva krma se zboljša, ako se popari z rastopljeno živinsko soljo in se voda ocedi. Na enak način se da uporabiti tudi krma iz zmrznele krompirjevke ali iz cime, katere se je nekoli lotila krompirjeva cima gniloba. Zelo naglata krompirjevka se pa krmiti ne sme. Vkisana krompirjeva cima in sploh vkisana krma je rabljiva samo za govedo.

C. kr. urad za ljudsko prehrano.

Pomnožitev krompirja s semenom.

V zadnji seji občinskega gospodarskega sveta v Gradcu se je predlagalo, da bi se prizadeti krogi opozorili na pomnožitev krompirja s semenom. Proti temu izjavljamo sledeče: Množitev krompirja s semenom je pač mogoča, toda za navadne uporabne namene nikakor gospodarska. Je krompirjevih vrst, ki sploh ne cvetajo in ne tvorijo semena. Večina vrst dobi le malo jagod, v katerih je po več stotin semena. Cele jagode zasajati je nepravilno, ker bi zrastle preveč rastlin na enem mestu. Dobava semena iz jagod je zamudno delo. Jagode morajo najprej zveniti, potem se zdrobijo, posejijo in slednjič se izbere seme. Kdor to seme spomladi poseje, dobi v jeseni le malo, kakor lešniki in orehi drobnega krompirja. Vrtnarsko pridelovanje s porabo semena je pač mogoče in imamo o tem dosti izkušenj, ker se uporablja ta način pomnožitve za vzgojilne namene. Krompirjevo seme se poseje februarja v gnojna grede, sadike dvakrat v gredi presadijo, in potem postijo na prosto. Na ta način se pač dobio v istem letu dobri pridelki. Opozoriti pa se mora, da večji del sadik vsahne. Svariti moramo, da bi se vporabljal ta način pomnožitve v velikem.

Deželna poljedelska šola Grottenhof.

Splošno nabiranje perila.

Za oskrbo naših na bojnem polju se nahajajočih hrabrih boriteljev s potrebnim perilom, naj daruje vsako gospodinjstvo in vsak posameznik vse pogrešljivo in nepotrebno na posteljnem, namiznem perilu itd. vsake vrste, naj si bo novo ali rabljeno, oprano ali neoprano, belo ali barvano, celo ali strgano; tudi konci in odpadki, platneno ali bombaževinasto blago in kosi so dobrodošli. Istotako tudi tkanine vsake vrste, kot blago, obleka, vezenine in pletenine, vsakovrstne preje in odpadki.

Uvažuje se tudi najmanjši dar. Prišli bodo po te darove učenci

dne 16., 17. in 20. oktobra t. l.

Po tem roku sprejema zadevne darove: Sammelstelle des Kriegsfürsorgeamtes, Wien, IX., Währingerstraße 32 (telefon 12367). Poštno pošiljatelj do 20 kilogramov z označbo „Altmaterialienspende“ (darilo starega blaga) so poštno proste.

Vsako naj podpira to zbirko po močeh v blagor naše zmagovite armade in domovine.

Pojasnila daje c. in kr. vojno ministerstvo, vojnooskrbni urad, Dunaj, IX., Berggasse 22, kamor je tudi nasloviti vsa vprašanja in poročila.

Dunaj, v septembru 1917.

Löbl, fml. m. p.

Razno.

Umrla je v Celju gospa Rita Stiger, rojena Elkl, soproga znanega celjskega veletrgovca. Bodi blagi pokojnici zemlja lahka!

„Slov. Gospodar“ in „Straža“ — nesram-
 la lažnika! Med najpodležje liste slovensko-
 prvaške smeri spadata pač zgoraj imenovana
 mariborska lista. Ko bi ju ne podpirali poli-
 tični popi, ki zanemarjajo svoj duhovniški
 poklic, bi jih pošteno slovensko ljudstvo itak
 že davno na gnojišče vrglo. Kajti lažnjive
 zlobnosti je v teh listih toliko, da se mora
 vsak človek, ki si je vkljub težkim časom še
 iskričo poštenja obdržal, nad njo zgrazati...
 In ta lista se imenujeta „katoliška“, ta lista
 govori o „avstrijskem patriotizmu“, ta lista
 se delata kot „zastopnika“ slovenskega ljud-
 stva! Ubogo slovensko ljudstvo, ki bi bilo
 odvisno od takih zastopnikov, od notoričnih
 lažnikov in za cilje krvavih naših sovražni-
 kov delujočih listov! Ubogo katoličanstvo, ki
 bi bilo odvisno od za pravoslavne Srbe nav-
 dušenih maziljenih in nemaziljenih hujskačev!
 Uboga Avstrija, ako bi bili njeni temelji tako
 strohneli in gnili, kakor so temelji „Gospo-
 darja“ in „Straže“... Kdor je za Avstrijo in
 za katoličanstvo v pravem zmislu besede, kdor
 je za našega cesarja in za bodočnost naše
 domovine, ta mora biti nasprotnik panslavi-
 stične gonje! „Slov. Gospodar“ in „Straža“
 naj si iščeta svoje naročnike na Srbskem in
 Ruskem, — v pošteno avstrijsko hišo ne spa-
 data! Proč s temi najbolj lažnjivimi hujska-
 jočimi listi!

Ali so naši junaški vojaki 87. regimenta res „šnopsarji“? Kakor znano, sta „Slov. Gospo-
 dar“ in „Straža“ v nekem, prav gotovo v
 sredništvu samem izmišljenem dopisu opso-
 vala naše mnogoštevilne odjemalce in čitate-
 lje pri krasnem 87. inf. regimentu za „šnop-
 sarje“. Mi, ki dobro vemo, da je 87. regiment
 eden najboljših, da obsega najboljšje junake
 in da brani kakor lev avstrijsko domovino,
 — mi smo se torej takoj proti tej nesramni
 žalitvi politično-farških mariborskih listov uprli.
 Povedali smo, da je ta krvava žalitev naj-
 hujski udarec za junaške sinove spodnjestajers-
 ke domovine. Protestirali smo proti tej ža-
 litvi našega regimenta. In kakor mi, so bili
 tudi vojaki 87. regimenta sami nad to psovko
 „Gospodarja“ in „Straže“ razburjeni. Dobili
 smo toliko protestnih dopisov iz krogov vo-
 jaštva, da nam v resnici primanjkuje prostora,
 vse objaviti. „Gospodar“ in „Straža“ sta se-
 redna takozipoznala, da sta napravila poli-
 tično neumnost, ko sta junaški naš 87. regi-
 ment tako grdo opsovala. Zato molčita ta
 dva lažnjiva lista zdaj kakor tepena kužeka
 in se skrivata. Tako delajo nepošteni ljudje,
 ki se bojijo solnčne svetlobe, ki znajo le za-
 kotno hujskati in iz varnega zavetišča na po-
 stene ljudi pljuvati. Ali junaški vojaki 87. re-
 gimenta si bodejo zapomnili, da sta jih „Gospo-
 dar“ in „Straža“ imenovala šnopsarje. In pri
 vzornem našem regimentu ne bode nikdo več
 ta dva lista v roke prijel, ker bi s tem sam
 sebe sramotil. Tisti „šnopsarji“, ki se skrivajo
 v farovžih, namesto da bi domovini pošteno
 služili, naj čitajo „Stražo“ in „Gospodarja“.
 Vojaki 87. regimenta pa se ne brigajo več
 za ta lista.

Odlikovanje. Kompijski poveljnik pri
 prostovoljnem strelskem bataljonu Maribor
 IV. gospod Alojz Melzer iz Ptuj, bil je
 odlikovan z zlatim zaslužnim križcem z vojno
 dekoracijo na traku hrabrostne medalje. G.
 Melzer bil je že preje tudi odlikovan s sre-
 bno hrabrostno medaljo 1. razreda. Čestitamo
 vsemu oficirju naših junaških strelcev prav
 pristrčno!

Za prevažanje sadja. Štajersko cesarsko
 namestništvo naznanja, da za prevažanje sadja
 po železnici do 50 kg, ako tvori prtljago, ni
 treba nobenega dovoljenja, pač pa je treba
 prevoznega dovoljenja za večje množine sadja.

Iz Ljutomera se poroča: Občina Vauče je
 uradnega vodjo tukajšnjega okrajnega gla-
 varstva, g. Viktorja K a s t n e r - P ö h r ime-
 novala za častnega občana.

Ali je „Straža“ glasilo c. k. oblasti? Na
 naslov c. k. okrajnega glavarstva v Ptuj si
 usojamo staviti prav ponižno vprašanje. V
 predzadnji „Straži“ smo namreč čitali proto-
 kol o seji okrajnega gospodarskega sveta, to
 pa v obliki, kakor da bi bila za Srbe in Ruse
 navdušena „Straža“ res nekako oficijelno gla-

silo tega odbora. Mi nismo dobili o dotični
 seji prav nobenega poročila, čeprav je naš
 list v ptujskem okraju gotovo bolj razširjen
 nego „Straža“. Ne gre se nam za časnikarsko
 konkurenco. Ali ponižno vprašamo, kdo je
 povzročitelj te zadeve? „Jugoslovska“ dr-
 žava doslej še ni uresničena; zato pač ne
 moremo misliti, da bi kak c. k. uradnik v
 „Straži“ protokole svojega odbora objavljali...
 Ta zadeva nam je tembolj tajnostna, ker je
 ravno navidezno oficijelno glasilo okrajnega
 gospodarskega sveta v Ptuj, mariborska
 „Straža“, najgrše, najpodležje in najneum-
 nejše napade proti c. k. okrajnemu glavarst-
 vu v Ptuj objavljala. Ako se nam — ker je
 to jako zanimivo! — od druge strani ne od-
 pre oči, bomo poskusili sami zagrinjalo od-
 kriti. Kajti vsak dan nismo tako pohlevni in
 ponižni kakor danes...

Mati in hči zaradi požiga zaprti. Dne 11.
 septembra pogorelo je stanovalno poslopje
 posestnika Š o s t e r i č v Slomih pri Ptuj.
 Požar je uničil tudi vsa živila, pohištvo in
 obleko. Škoda znaša 10.000 kron, zavaroval-
 nina pa samo 1600 K. Govori se, da je za-
 netila požar 11-letna Helena Kranjc po
 naročilu svoje matere Marije Kranjc, posest-
 nice v Podvincih. S požigom je hotela
 stara Kranjc baje tatvino 2000 K prikriti.
 Helena Kranjc je orožnikom priznala, da je
 teh 2000 K ukradla in potem ogenj napra-
 vila. Orožniki v Juršincih so mater in hčer
 aretirali ter sodnji izročili.

* * *

Sleparka. Iz Feldkirchena na Ko-
 roškem se poroča: 20-letna Pavla Z e l e n c
 osleparila je na podlagi ponarejenih naročil-
 nih listov več trgovcev za nekaj parov čevljev.
 Sleparko so zaprli.

Smrtna nezgoda. Iz S e e b o d e n a se po-
 roča: Čuvaj deželnih cest Peter H o f e r je
 pri popravljanju neke stene padel; pri tej
 nesreči je pridobil tako težke poškodbe, da
 je kmalu nato umrl.

Požar. Iz P a t e r n i o n a poročajo z dne
 24. septembra: Včeraj ponoči je nastal v
 zidanem, prostornem gospodarskem poslopju
 posestnika Simona W i n k l e r v Nikelsdorfu
 ogenj, ki je poslopje z vsok žetvijo in z veli-
 kimi zalogami krme vpepelil. Svinje se je za-
 moglo rešiti. Gasilci od Paterniona in Bistrice
 ob Dravi so bili hitro na lici mesta; vsled
 pomanjkanja vode zamogli so pa le soseda
 poslopja varovati. Pridno je pomagalo tudi
 vojaštvo.

Pet sinov domovini žrtvovala. Iz Malte
 pri Gmündu na Korškem se poroča: Gospa
 Katerina P ö l l i n g e r v Hilpersdorfu poslala
 je bila ob izbruhu vojne šest sinov na bo-
 jišče in le eden ji je pri življenju ostal.
 Prvega Jitija ji je vzela sovražna kroglja pri
 Grodeku v septembru 1914. Drugi sin Franc,
 ki se je boril na koroski fronti, umrl je v
 Beljaku na tifuzo. Tretji sin Anton si je pri-
 dobil v Albaniji bolezen na pljučah, vsled
 katere je v Mostarju umrl. Četrti sin Johan
 dobil je strel v glavo in bil takoj mrtev. Peti
 sin Martin pa je bil v novembru lanskega
 leta težko ranjen in se od tega časa sem pogreša.
 Šesti sin bil je ob Soči ranjen in se nahaja
 zdaj pri težko prizadeti junaški materi na
 dopustu.

Smrtni padec. Iz C e l o v c a se poroča:
 Neki vojak, ki si je hotel ogledati graščinske
 razvaline Landskron, padel je iz strme skale
 in obležal mrtev. Pokopali so nesrečneža na
 pokopališču v Sv. Rupretu.

Pazite na deco! Iz B e l j a k a se poroča:
 Dne 27. p. m. bila je 10-letna hčerka želez-
 niškega mojstra Jožefa B o l l a r d t od ne-
 kega automobila povožena. Drugi dan je ne-
 srečni otrok na prizadetih ranah umrl.

* * *

Mnogo vagonov sadja segnilo. Naravnost
 nezasišano vest prinaša dunajska „Arbeiter-
 zeitung“ od vzhodnega kolodvora na Dunaju.
 Medtem ko se sadje po oderuških cenah pro-
 daja, segnijo mnogo vagonov sadja na du-
 najskem vzhodnem kolodvoru. Dne 30. av-
 gusta došlo je iz Verciorove ob srbski meji

15 vagonov jabolk, hrušk in češpelj. Spre-
 jemnik: 12. oddelek vojnega ministerstva. Po
 60 urah odšlo je teh 15 vagonov v kemično
 fabriko v Tribuswinkel. Ta blaga ni hotela
 vporabiti in je sadje poslala na pivovarno v
 Brunn. Od te je sadje prišlo zopet nazaj na
 dunajski vzhodni kolodvor. Dne 11. septem-
 bra (!) bilo je zopet omenjenemu vojskemu
 oddelku avizirano. Zdaj se je odredilo, da se
 teh 15 vagonov sadja v ogrske kraje Oeden-
 burg, Duna-Szerdahely, Neusiedl, potem v
 zgornjo-avstrijske kraje Freistadt, Marchtrenk,
 Kleinmünchen in Lebering odpošlje. Povsod
 tam so taborišča vojnih vjetnikov in medtem
 segnito sadje se je določilo za krmljenje svinj.
 Na voznihi je bilo plačati: Verciorova-Dunaj
 25.301 K, Dunaj-Tribuswinkel-Brunn-Dunaj
 2748 K. Pač prokleta draga svinjska krma!

70-letnica feldmaršala Hindenburga. Dne 2.
 oktobra praznoval je nemški generalfeldmar-
 šal v. H i n d e n b u r g, gotovo najpomemb-
 nejši vojskovodja te grozovite svetovne vojne,
 70-letnico svojega rojstva. Ne samo nemške,
 marveč tudi avstro-ogrške, bolgarske in turške
 armade gledajo ponosno na tega duševnega
 velikana, ki je najprve vrgel milijonske ruske
 množice ob tla in ki je danes kot šef nem-
 škega velikega glavnega stana tako rekoč duša
 zmag osrednjih sil. V svetovni zgodovini
 ne bode ime feldmaršala Hindenburga nikdar
 izumrlo. Kajti ta zdaj 70-letni nemški vojak
 v tej odporni vojni osrednjih sil dokazal
 naravnost nezsišane zmožnosti, ki ga stavijo
 v eno črto z največjimi vojskovodji svetovne
 zgodovine. Naš cesar Karl je velezaslužnemu
 temu možu poslal osebno spisanje, izredno laska-
 vo pismo, v katerem se mu je za njegove zmage
 tudi v imenu avstro-ogrške monarhije pristrčno
 zahvaljeval. Čast velikemu zmagovitemu voj-
 skovodju Hindenburgu!

Vozite se malo po železnici! Z ozirom na
 žetev in prevažanje premoga itd. opozarja
 železniška uprava nujno vso občinstvo, da
 naj vsa naravnost neobhodno potrebna po-
 tovanja po železnici opusti, kajti drugače bi
 se morale udeležbo potovalnih legitimacij pov-
 zročiti. — Tudi po našem mnenju se mnogo
 preveč ljudi brez vsake potrebe po železnici
 vozi, zlasti lene babnice, ki jim vsled pre-
 velikih denarnih dohodkov danes ni treba
 delati...

**Italijanski oficir v zaboju, ali ponesrečeni
 beg vojnega vjetnika.** Iz Dornbirna na Pre-
 darskem se poroča: Pred kratkim je prispel
 semkaj avstrijski sanitetni vlak z izmenjanimi
 invalidi v svrhu pogostitve in prenočitve na-
 stanjeni v novi realki, da prestopijo naslednji
 dan na švicarski vlak, ki naj bi jih preko
 Feldkircha, St. Gottharda in Lugana prepeljal
 v Como. Zaboji italijanskih invalidov so ostali
 čez noč v kolodvorski čakalnici. Zjutraj je
 neki železniški uslužbenec nenadoma začul
 človeške klice po pomoči iz čakalnice. Pri
 pregledovanju je opazil, da moli iz nekega
 zaboja človeška roka. Zabojo so takoj odprli
 in iz njega se je dvignil mlad, popolnoma zdrav
 Italijan, ki je bil v svojem skrivališču v ada-
 movi obleki. „Odrešeneč“ se je moral seveda
 najprej takoj obleči, nakar so mu na njegovo
 prošnjo dali kozarec vode. Vrh tega je hotel
 takoj v bolnišnico. Vročina, sopara in pre-
 dolgo bivanje v zaboju so ga silno zdelali.
 Italijan je bil neki italijanski oficir, naš vojni
 vjetnik, ki ga je eden invalidov spravil v svoj
 zabojo in ga hotel iz avstrijskega vjetništva
 vtihotapiti v Italijo. Toda možakar je imel
 smolo. Najbrž je bil preveč radoveden in se
 je hotel prezgodaj nasrkati svežega švicar-
 skega zraka, ali pa je bila njegova osebna
 svoboda v zaboju le malo preveč omejena.
 Seveda so ga takoj aretirali in tudi prtljago
 vseh ostalih italijanskih invalidov natančno
 preiskali.

Zelje zaseženo. Vlada je zasegla ves le-
 tošnji pridelek na zelju ter določila za zelje
 najvišje cene in sicer za sveže zelje 45 K za
 100 kg. Za prevažanje svežega zelja je treba
 posebnega dovoljenja. Deželne politične obla-
 sti imajo pravico, da smejo določiti za svoje
 upravno ozemlje tudi nižje najvišje cene,
 kakor so zgoraj označene.
Cene za seno in slamo zvišane. Z naredbo

urada za prehrano z dne 27. septembra se je cena za seno in otavo zvišala od 17 na 23 K meterski stot, za žitno slamo na 13, za grahorico 11 K, za koruzno, fižolovo, bobovo, lečino, makovo in repično pa na 7 K. Te cene veljajo ne samo od 27. septembra naprej, ampak že od 16. junija 1917 dalje. Deželni urad za krmila mora prodajalcem, ki so že oddali seno ali slamo in so dobili plačano po stari ceni, plačati razliko. Seveda mora to prodajalec sam zahtevati od omenjenega urada.

Za naše sadjerejce. Okrajni odbor ptujski se je telegrafično obrnil na c. k. štaj. namestništvo, da naj isto dovoli prosti promet sadnih množin od 400 do 500 kil, ker bi se drugače sadje pokvarilo. O stvari bomo še v prihodnji številki govorili.

Umrli je v Ptuj posestnik gosp. Ignac Rossmann, velezaslužni gospodar in član okrajnega zastopa. O njegovih zaslugah bomo v prihodnji številki govorili.

Napitnice v Petersburgu. Ruska revolucija je odpravila napitnice v hotelih, gostilnah in kavarnah. Dne 18. julija je dobila dotična naredba veljavo. Prizadeti uslužbeni so takoj ustavili delo in so prisilili delodajalce, da so jim priznali namesto napitnice, delež na skupu. Saveda so delodajalci to zopet odvalili na goste.

Tetanus se imenuje jako nevaren krč. Zdaj se je oglasil zdravnik dr. Weihe v Monakovem in svari nujno, naj ljudje nikar ne hodijo bos, ker lahko dobe ta smrtonevarni krč. Tudi priporoča, naj se bosonožci, če se kaj poškodujejo na nogi, takoj zglase pri zdravniku ter da naj sploh nihče ne hodi bos, nego naj raje nosi čevlje ali sandale.

Eksplodizija v Londonu. V neki tovarni na vzhodu Londona je nastal požar, ki je povzročil med kemikalijami, zbranimi v tovarni veliko eksplozijo. Vsa velika tovarna je uničena, ravnotako več drugih tovarn, poškodovanih pa na stotine hiš. Človeških žrtev ni bilo nič.

Zakoni za mladino. Pravosodno ministerstvo razglasa, da predloži poslanski zbornici dva zakona, tičoča se mladine. Za zdaj narčrtov ni objavilo, nego izdalo le velik slavospev na svoje delo. Spriče oblastne skrbi za mladino, ki je zdaj običajna pri nas, bo nezaupnost še najbolj umestna.

Vodilne cene za kis. C. k. osrednja komisija za preizkuševanje cen je določila za jedilni kis naslednje vodilne cene: a) pri prodaji malim trgovcem v množinah pod 100 litrov 30 vin. liter; b) pri nadrobni prodaji v množinah do 2 litra 45 vin. liter, v množinah nad 2 litra po 36 vin. liter.

Tobak iz Bosne. Dočim vlada pri nas veliko pomanjkanje tobaka, ga imajo v Bosni več kakor ga potrebujejo. Z ozirom na to si je mnogo ljudi, zlasti z Dunaja, naročevalo tobak iz Bosne. Zdaj je pa bosanska vlada temu naredila konec, češ, da zmanjka tobaka še za Bosno in za Hercegovino, če ga bodo izvažali. Vlada je izdala naredbo, da sme dobiti v Bosni in Hercegovini vsaka oseba le 12 in pol grama ali 10 cigaret na dan, izveniš ženske in dečke pod 16 leti.

Poneverjenje. Firma Pachhofer na Dunaju je poslala svojega komptoarista Hansa Schuberja kasirat 13.000 kron. Komptoarist se ni vrnil in gospodar se je že bal, da mu je mož poneveril onih 13.000 kron, ko se je oglasil zvonček pri telefonu. Klicatelj je dejal, da govori v imenu policijskega urada in je sporočil, da je Schuber aretiran in da so pri njem dobili vseh 13.000 K. Šef je bil vesel, da je obvarovan škode, a čez dva dni, ko ni nič slišal ne o svojem komptoaristu, ne o policiji, je šel vendar vprašat, kaj da je. Izvedel je, da si je Schuber sam naročil telefonično policijsko obvestilo, da je pridobil potreben čas in mogel z ženo in poneverjenim denarjem pobegniti.

Gos za 108 kron. Iz Vinkovcev v Slavoniji poročajo: G. I. S. iz Vinkovcev je kupil od kmeta Ivana Tichlerja iz Tordincev gos, ki je tehtala 9 kilogramov 20 dekagramov, za katero je plačal nič več in nič manj kot samo 108 kron.

Zloraba uradne oblasti v svrhu nedopustnih kupčij. Budimpeštanski „Vilag“ je priobčil srdit članek, v katerem dolži ogrskega poljedelskega ministra Mezőffyja, da je zlorabeč svojo uradno oblast, si pridobil dovoljenja za velike transporte živil v Avstrijo, dovoljenja, kakršnih bi sicer ne mogel dobiti noben drugi človek. Ti transporti so šli posebno na Dunaj. Rečeni list zasmehuje ministra, češ, da je v svojem programatičnem govoru izjavil, da naredi konec zlatemu dežju, ki pada v žepu vojnih in drugih liferantov. Minister Mezőffy je na te obdolžitve odgovoril z izjavo, v kateri pravi, da ti napadi niso novi in da jih je že v marcu zavrnil. Zdaj ponavlja, da ni obogatil sebe, nego le članom gospodarske družbe, kateri je častni predsednik, preskrbel velike udobnosti.

Ponovne revolucionarne demonstracije v Italiji. Preko Curiha poročajo, da so bile v nedeljo v Milanu in Turinu zopet revolucionarne demonstracije. Poklicano je bilo vojaštvo iz Monze. Vrhovni poveljnik provinc Turin, Alesandrija, Genova in Piacenza, generalni poročnik Ragni je izdal razglas, da je vojaško poveljstvo prevzelo vodstvo javne

varnostne službe in da so vojaške sodnije nadomeščene z vojnimi. Skoro vsa delavska društva v Gor. Italiji so bila razpuščena. V turinskem mestnem svetu je izvajal neki mestni svetovalec: Ako gredo delavci na ulico in demonstrirajo proti vojni tako, kakor se je zgodilo v Turinu, je jasno, da so bili merodajni za to čisto politični vzroki in ne trenutno pomanjkanje kruha. To odkritosrčno priznanje kaže, da socialistom služi v dosegu miru sedaj vsako sredstvo, tudi javen upor.

Molitveni dan zoper vojno oduševstvo. Za običajni molitveni dan v Švici določili so škofje za katoliško ljudstvo tako zvani „mandat molitvenega dneva“. Molitveni dan se obrača to leto proti vsemu oduševstvu, proti špekulaciji in navijanju cen zlasti v živilih in potrebščinah vsakdanjega življenja, ki se čuti danes tudi v Švici vedno bolj. Kaj ko bi tudi katoliški škofje na Avstrijskem pričeli iz pravega krščanskega stališča tako vojno proti nesramnemu oduševstvu?

Vojni dobičkarji na Slovenskem. „Gr. T.“ poroča, da so od vojnega začetka sem v Ljubljani vojni oderuhi za več milijonov kron posestev, zlasti mnogo nekdanj nemških

Der Gemeinderat der landesfürstlichen Kammerstadt Pettau gibt
geziemend Nachricht vom Tode seines verdienstvollen Mitgliedes, Herrn

Ignaz Rossmann

Haus- und Realitätenbesitzers, Gemeinderates u. s. w.,

welcher am 3. Oktober 1917 plötzlich verschieden ist.

Ehre seinem Andenken!

Pettau, am 4. Oktober 1917.

Der Bürgermeister:

Jos. Ornig e. h.

471

Die Bezirksvertretung Pettau gibt
geziemend Nachricht von dem Tode
ihres langjährigen verdienstvollen
Mitgliedes, Herrn

Ignaz Rossmann

Haus- und Realitätenbesitzers, Gemeindegliedes der k. k. l. f. Kammerstadt Pettau,

welcher am 3. Oktober 1917 plötzlich verschieden ist.

Pettau, am 4. Oktober 1917.

Der Bezirksamann:

Jos. Ornig e. h.

470

Okrajni zastop v Ptujju daje za-
lostno naznanilo o smrti svojega
dolgoletnega zaslužnega člana, go-
spoda

Ign. Rossmann

hišnega lastnika, posestnika, obč. svet-
nika v Ptujju itd.,

ki je dne 3. oktobra 1914 nahitro preminul.

Ptuj, 4. oktobra 1917.

Okrajni načelnik:

Jos. Ornig l. r.

hisi nakupili. Neki vsled vojnih dobav obogatehi usnjarski fabrikant sam je med vojno devet hiš nakupil... Slovensko ljudstvo pa trpi in umira lakote, medtem ko se njegovi „odrešeniki“ mastijo ter debelijo! Ravno ti prvaški „odrešeniki“, ti v vojni obogatehi milijonarji hujskajo ljudstvo slovenskih pokrajin v politične blaznosti, kakor n. p. „jugoslovanstvo“, — sami se pa medtem na troške ljudstva bogatijo!

Grozni umori ruskega vojnega vjetnika. „Heidelberger Tageblatt“ poroča iz Siegelbacha: Neki ruski vojni vjetnik je na polju napadel mlado kmetico; ko je prihitela pomoč, je Rus zbežal. Par dni pozneje vrnil se je ponoči v vas, vdrl v spalnico družine Mann, pri kateri je bil uslužben, umoril vdovo Mann z nožem in ranil njeno nečakinjo tako težko, da za njeno življenje ni mnogo upanja. Rane okoli oces pustijo na to sklepati, da je hotel ženam oči izrezati, ker so ga pri njegovem prvem zločinu opazovale. Oblasti se je posrečilo, da je s pomočjo nekega policijskega psa zverinskega morilca zasačila in sodniji izročila. Zato pa — bodimo previdni napram vojnim vjetnikom, ker so vedno naši sovražniki!

Srbski vojni vjetnik kot roparski morilec. Na planini Ramsau pri Merausenu bil je železniški čuvaj Vilibald Krautgasser umorjen. Mrtvemu se je žepno uro z verižico oropalo. Umora se sumi iz vjetništva pobegnelega srbskega vojnega vjetnika Božedara Obradovića.

Zadnji telegrami.

Avstrijsko uradno poročilo od srede.

K.-B. Dunaj, 3. oktobra. Uradno se danes razglašča:

Italijansko bojišče. V Gabriele-oddelku so se večeraj infanterijski boji zopet ponovili. Močne sovražne sile naskočile so naše postojanke. Dobiček ozkega kosa jarka na zapadni strani gore tvori za Italijane edini uspeh izgubepolnih napadov.

Šef generalštaba.

Iz nemškega poročila od srede.

K.-B. Berlin, 3. oktobra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Na vzhodnem bregu Maase vzele so večeraj nemške čete na severni strani visočine 344, da vzamejo v naskoku francoske jarke v 1200 m širokosti. Čez dan so napravili Francozi 8 protinapadov, da nas spravijo iz pridobljene zemlje. Tudi ponoči je nasprotnik napadal. V ljutih bojih je bil vedno nazaj vržen. Več kot 150 vjetih od 2 francoskih divizij je ostalo v naši roki. Krvave izgube sovražnika pomnožile so se z vsakim brezuspešnim navalom.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

Loterijske številke.

Gradec, 26. septemb. 1917: 74, 49, 29, 40, 38.
Trst, 3. oktobra 1917: 10, 71, 64, 33, 17.

Električna luč brez baterije! Znana eksportna firma Maks Böhm, Dunaj IV., Margaretenstraße 27/51, prinaša novo električno Dynamo žepno svetilko v trgovino, ki zamore spremeniti vsjo industrijo žepnih svetilk z baterijami. Pri tej svetilki pride s pritiskom dynamo v delo, ki daje električni tok za svetilko in s tem lepo, belo svetlobo. Cenejša kakor vsaka druga žepna svetilka, ker odpade nadomestilo baterij. Gorf kolikor časa se hoče brez opešanja. Cena znaša K 24.—. Katalog proti vpošiljanju 1 K.

Fotografije (Porträt)
kot znamke 467

(marke liki znančkam na pis-mih), in duplirane s sliko izdeluje po vsaki posilni fotografiji po ceni Otto Neumann, Prag, Karolinental, štev. 130. Cenki se pošljejo na zabavnanje brezplačno in franco.

Izgubil
se je rujavo-šekasti veliki
lovski pes

(rujavi tiger). Kdor ga najde, naj ga odda proti plačilu 10 K pri g. dr. pl. Fichtenau v Ptuj. 469

„Asanol“

ma presenetljiv uspeh pri po-koččavanju žoharjev (zakon, va-rovani) ščurkov, mravelj itd. 1 zavojček stane 1 krono.

„Št. Valentinov redilni prašek za prašiče“

je edino uspešen pri prebavi krme, zaradi tega izredno redi meso in toliščo. 1 zavoj stane 1 krono. Naroča se pri Josip Berdajs, Ljubljana, Zeljarska ulica 18. Po pošti se pošilja najmanj 6 zavojčkov.

4 stanovalne sobe

s kuhinjami, njivo in sadonosnik se takoj oddajo. Vprašanja na upravo tega lista. 450

En travnik

pri Mariboru, kupi Karl Flucher, Schillerstraße 8. 445

Izvežbana in pridna prodajalka

zmožna slovenskega, nemškega in laškega jezika, želi s 1. novembrom premeniti službo v trgovini mešanega blaga. Prijazne dopise je poslata pod naslovom: Rezi Schrot, Roseggerstraße 4, Bruck a. M. 462

Kdor hoče svoje posestvo ali obrt na Dunaju ali provinci

hitro in diskretno prodati, naj se obrne na Handelsverkehrszeitung „HAVEG“, Wien, I. Giselstrasse 5, telefon interurban 8275, 159 in naj zahteva v svrhu ogleda ter informacije brezplačni obisk našega strokovnega uradnika.

V obliki polna prsa

se doseže z po zanesljivosti učinka mnogokrat preizkušenim aparatom

HYPERIN
s patentirano vibracijo. Najnovejša zdravniško priporočena iznajdba znanosti. Vidni uspeh še v 14 dneh, nadaljna raba nepotrebna. Ta izredni aparat se vsem damam vsake starosti najtopleje priporoča. Za neškodljivost in učinek so se izkušene pisateljice opetovano zavzele. Polno jamstvo, postavno varovan. Preseneči na najvišji način. Se more rabiti tudi od dveh oseb. — Ako ne dopade, denar nazaj. Cena s pripravo in navodilom K 7-90. Po pošti za 70 vin. več. Tajna razpošiljatev brez navedbe vsbine po higij. razpošiljalni J. Kukla, Prag, Perig. 31. 433

Ali hočete ostati od
revmatizma, gihta, išias temeljito prosti?

== Tisočeri že ozdravjeni. ==

Bolečine v udih in členkih, otekli udi, ponažljene roke in noge, bodenje, trganje v raznih delih trupla, celo slabost oči so posledice revmatičnih in gihtičnih bolezni.

Ponudim Vam naravni produkt v zdravljenje!

Nobeno univerzalno zdravilo, marveč zdravilo, kakor ga daje dobra mati narava bolanemu človeštvu.

Vsakemu brezplačno poskušnjo.

Pišite mi takoj, pošljem Vam moje sredstvo in mojo podučno razpravo popolnoma zastoj. Postalni bodete moj hvaležni pristaš. 460

Ekspedicija Opern-apoteke, Budapest, VI., Abt. 252.

Sadje

in
gospodarska jabolka

kupuje v vsaki množini po najboljših cenah

Maks Straschill
Breg pri Ptuj. 349

Novi ali že rabljeni, dobro ohranjeni, napolniti 465

voz (Einspanner)

kakor tudi dobro ohranjeni konjski kumadi in prsna oprema, želi kupiti Johan Josek v Celju.

Pes

zemljasto-barvni, 5 mesecev star, bil je dne 21. septembra ukraden. Ker je bil storilec izpoznan, se želi povrnitev psa, ker bi se drugače napravilo kazensko naznanilo. Lastnica Mizzi Zoppak, Weitschach Nr. 3. 458

Hiša

z jako lepim in velikim vrtom pri Sv. Roku na Bregu pri Ptuj, primerna za penzionista ali vrtnarja, se takoj zaradi preselitve pod ugodnimi pogoji proda. Vprašanja na gosp. 461

Johana Saischeg,
c. k. okrajna sodnija v Ptuj.

Ženitna ponuba.

Več tisoč kron posedujoči vdovec v boljših letih se želi s starejšo vdovo ali deklino s kmetskim posestvom v svrhu ženitve seznaniti. Dopise se prosi pod „Heirat“ na upravo tega lista. 459

Vsak svoj lastni reparater!

Moje Lumax ručno-šivalno šilo šije štep-šihle kakor z mašino. Največja iznajdba, da zamoreš usnje, raztrgane čevlje, opreme, kožuhne, priproge, vozne odeje, šloje za šotore, ilce, kolesne mantelje, vreče, platno in vse drugo močno blago sam sešiti. Neobhodno potrebno za vsakogar. Izborna za rokodelce, kmete in vojake. Biser za športne ljudi. Trdna konstrukcija. Izredno lahka raba. Garancija za rabljivost. Prekosi vse konkurenčne izdelke. Mnogo pohvalnih pisem. Cena kompletnega šivalnega šila z cvrtnem, štirimi različnimi šivankami in navodilom K 3'90. 2 kosa K 7'50, 3 kosi K 11'—, 5 kosov K 18'—. Se razpošilja poštnine prosto, ako se denar napret pošlje: pri povzetju poštnina ekstra, na bojišče le proti naprej-plačilu po **Josef Pelz, Troppau**, Olmützerstrasse 10. Išče se naprej-prodajalce. 376

Najlepši kinč ženske so krasna velika trdna prsa.

Ženske, ki se v tem oziru ne čutijo popolne, naj pišejo zaupljivo na Ida Krause, ki podeli popolnoma brezplačno na podlagi svoje priznane metode disk. nasvet za doseg idealnih polnih oblik. **Ida Krause**, Preßburg (Ogrsko), Schanzstraße 2, Abt. 109. 275

Brezplačno dobi vsakdo na željo

moj glavni katalog ur, zlatnih, srebrnem, godbenem blagu. Violine po K 14, 25 in višje. Dobre harmonike po K 16, 25, 35, 50 in višje. dvevrstne harmonike K 70, 80, 100, 120, trivrstne K 180, 200, 240, 280. Izmenjava dovoljena ali denar nazaj. Razpošiljatev po povzetju ali naprej-plačilu po razpošiljalni hiši **Hans Konrad**, c in kr. dvorni literant **Brüx** št. 1740 (Češko). 52

Avtomatični lovilec za podgane

K 5'50, za miši K 4'—, vlovi brez nadzorstva do 40 kom. v eni noči, ne zapusti duha in se postavi sam. Past za ščurke „Rapid“, ti-soče ščurkov in Rusov v eni noči, po K 5'70. Lovilec muh „Novak“ K 2'80 en kos. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnih pisem. Razpošiljatev po povzetju, poštnina 80 vin. Exporthaus **Tintner, Wien, III.**, Neulinggasse Nr. 26/P. 38

Razglas.

Zaradi premelega odkazanja špirta in zaradi pomanjkanja snovi za žganje se bode

žganje

le še v malih množinah oddajalo in ostane glavna trgovina na Bregu pri Ptuj tuji v pondeljkih ter sobotah zaprta.

Maks Straschill

žgalnica, fabrika žganja in likerja na Bregu pri Ptuj. 349

Framydol

je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive las in brade za trajno temno pobarva, 1 steklenica s poštnino vred K 2'70.

Rydyol je rožnata voda, ki živo pordeči blede lica. Učinek je čudovit. — 1 steklenica s poštnino vred . . . K 2'45. Po povzetju 55 h več. Naslov za naročila: **Jan Grolich**, drožerija pri angelu, Brno, 636, Morava.

Armadne ure na napestnik.

natančno regulirane in repasirane. — Nikel ali jeklo K 25,— 30,— ali 35,—. Z radium svetilom K 30,— 35,— 40,—. Srebrne ure na napestnik (Zugarmbanduhren) K 50, 60, 3 leta pisemske garancije. Razpošiljatev po povzetju. Izmenjava dovoljena ali denar nazaj. **Prva fabrika ur HANNS KONRAD**, c. in kr. dvorni literant **Brüx** Nr. 1503 (Češko). Glavni katalog zastoj in poštnine prosto. 387

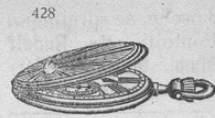
Ljudska kopel mestnega

kopaljšča v Ptuj.

Čas za kopanje: ob delavskih od 18. ure do 3 ure popoldne (četrtnje je od

12. do 1 ure zaprt); ob nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure dopoldne

1 kopel z vrodim vrankom, narč ali „Bransbad“ s cirklo K —70

Žepna ura

jeklo ali zaniklana

I. vrsta K 14
II. vrsta K 20
Srebrn imit. K 30
Z dvojnimi manteljem K 40
Z varstveno šipo K 2'—, z radijem K 10'— več.
Prezisijske ure
K 50'—, 60'— in 80'—.

Razpošiljatev od Dunaja po pošiljalni svote z K 1'50 za poštnino tudi na bojišče.

MAX BÖHNEL,

Dunaj, IV. Margarethenstrasse 27/51.

Fabrični cenik proti razpošiljalni K 1'—.
Dynamo žepna svetilka K 24'— in K 30'—.

Ura na napestnik

z varstveno šipo

Veliki format K 20
II. vrsta K 24
Mali format K 30
II. vrsta K 40
Z varstveno šipo K 2'—, z radijem K 10'— več.
Prezisijska ura na napestnik
K 50'—, 60'— in 80'—.

Der Branntweinverkauf

findet bis auf weiteres nur mehr in meinem

Hauptgeschäfte in Rann b. Pettau

statt.

Max Sraschill

Pettau, 18. September 1917.

Razprodaja žganja

se vrši zanaprej do preklica edino v moji

glavni trgovini na Bregu pri Ptuj.

Maks Straschill

Ptuj, 18. septembra 1917. 438

Nerazrušljivo

436

vztrajati

je naš princip, ako smo gotovi resničnosti in pravilnosti našega stališča. Rabimo vedno **Lysoform**, ker imamo gotovost, da nas vedno pred vsako infekcijo varuje.

Majer

ki se razume tudi na vinogradniško delo, se sprejme pod ugodnimi pogoji pri

Aloju Muchitsch

trgovcu v Ptuj. 457

Domači tesar

ali kolar

se sprejme. Prosto stanovanje in njiva. Frh. v. Twickel'sche Gutsverwaltung, Marburg. 453

Weintreber

kauft unter besten Bedingungen

Max Straschill

Rann bei Pettau.

Vinske tropine

kupuje pod najboljšimi pogoji

Maks Straschill

Breg pri Ptuj.

Resnična

ženitna ponudba.

Oženiti se želi 43-letni fant, srednje postave, vojašine prost, nepokvarjene preteklosti in lepega vedenja, ki je krojaški mojster v živahnem kraju tik mesta, 4 do 12 tisoč kron letnih dohodkov. Oženil bi se z deklico, ki je polnoletna in zmožna obeh deželnih jezikov, z nekaj tisoč lastnega premoženja in nepokvarjene preteklosti. Prednost imajo dekleta, ki so v obrti izučena in ki imajo veselje do obrti in do samostalnega mestnega življenja. Samo resne ponudbe s sliko poslati je na upravo tega lista pod šifro „B. P. 27“. 464

Mestna posredovalnica (Wohnung- und Dienstvermittlung)

za
službe, učence, stanovanja in posestva
v Ptuj

izvršuje
vse vrste posredovanja najhitreje. Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

Majer

in en viničar

se pod jako ugodnimi pogoji sprejmeta. Lepo plačilo in mnogo zemlje. **Richard Ogriseg**, Sturmberg, pri Mariboru, pošta Pesnica. 434

20 komadov vinske posode

v prav dobrem stanju od 300 do 1000 litrov za prodati. Cena po dogovoru. 446

„Jablus“

pošta Podplat, postaja Kostrevnica-Podplat.